

Lähettiläjä / Avsändare

SUOMEN RIISTAKESKUS

Sompiontie 1

00730 HELSINKI

029 431 2001

PÄÄTÖS

Pvm

Nro

10.07.2026

2026-1-000-42930-3

Vastaanottaja / Mottagare

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ML 41 A §:N MUKAINEN KANNANHOIDOLLINEN POIKKEUSLUPA

HAKIJA XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Eläinlaji ja lupamäärä:
karhu 5 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:
karhu 20.8.2026 - 31.10.2026

Hakemusalue:
Pinta-ala 100000 ha

- 49XKV7ED7X.pdf

Liitteet
- Liite 3.docx
- Liite 2 (1).docx

Hakemuksen perustelut Hakemuksen kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla lupa-alueella:

- Kanta on noussut tassuhavaintoihin perustuen vuodesta 2024 vuoteen 2025 215%. Vuoden 2026 alkuosa (16.6.2026) nousujohteinen.

Toimenpiteet, jotka luvan sijasta voitaisiin toteuttaa:
- Liite3, kohta2

Välitoimenpiteet 23.6.2026 Hakijalle on lähetetty Oma riista -palvelussa selvityspyyntö koskien hakemusalueen päällekkäisyyttä toisen hakijan hakemusalueen kanssa.

25.6.2026 Hakija on antanut pyydetyn selvityksen puhelimella.

30.6.2026 Suomen riistakeskus on kuullut hakijaa Oma riista -tunnuksen mukaiselta hakemusalueelta virallisista tilastoista haettujen havainto- ja tapahtumamäärien osalta. Hakijalle on samalla annettu mahdollisuus täydentää hakemusta uusien tietojen osalta.

7.7.2026 Hakija on ilmoittanut Oma riista -palvelussa, että kuulemispyynnössä eriteltyt, päätöksen teon pohjana käytettävät tiedot

vastaavat hakijan käsitystä hakemusalueen havainnoista ja tapahtumista.

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt hylätä hakemuksen.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset ja muu ohjeistus

Luontodirektiivi

Luontodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyypppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan. Tämän lisäksi direktiivin 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään, että direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan Euroopan unionin tärkeinä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen ja ottamaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

Luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikki liitteen IV (a) kohdassa mainittujen lajien yksilöiden tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa. Luontodirektiivin liitteen IV (a) kohdassa on mainittu muun muassa karhu (*Ursus arctos*). Luontodirektiivin 16 artiklassa säädetään poikkeamisesta 12 artiklan kielloista.

Luontodirektiivin tulkintaohje

Euroopan komissio on julkaissut tiedonannolla 12.10.2021 ohjeasiakirjan luontodirektiivin mukaisesta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta (C(2021) 7301 final, 12.10.2021). Ohjeasiakirjalla on tarkistettu vuonna 2007 julkaistua ohjeasiakirjaa ja siinä on muun ohella otettu huomioon unionin tuomioistuimen viimeisin ratkaisukäytäntö luontodirektiivin soveltamisesta. Ohjeasiakirja ei ole oikeudellisesti sitova, mutta sitä voidaan käyttää osaltaan apuna tulkittaessa luontodirektiivin säännöksiä.

Metsästyslainsäädäntö

Karhu on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella.

Metsästyslain 41 §:n 1 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a–41 c §:ssä säädettyin edellytyksin. Lupaharkinnassa voidaan ottaa huomioon riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevat hoitosuunnitelmat, joiden toimenpiteillä otetaan huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) 2 artikla.

Edellä olevan perusteella karhun rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädettyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös

haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi,
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi,
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaan karhua koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Metsästyslain 41 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeuslupan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, poikkeuslupaun liitettävistä määräyksistä, poikkeuslupan nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta, poikkeuslupan ajallisesta kestosta ja poikkeamisen edellytysten arvioinnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ajankohdista, jolloin 37 §:n mukaisesta rauhoituksesta voidaan poiketa.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeuslupan hakemisesta, 3 §:ssä poikkeuslupan myöntämisen ajankohdista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeuslupan myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeuslupan voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaun liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää karhun, lukuun ottamatta vuotta nuorempaa pentua sekä naarasta, jota tällainen pentu seuraa, pyydystämiseksi tai tappamiseksi elokuun 20 päivästä lokakuun 31 päivään.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeuslupan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 4 momentin mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisia poikkeuslupia tulee myöntää vain lajin vahvalla esiintymisalueella tapahtuvaan metsästyksen.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 3 momentin mukaan poikkeuslupa on voimassa määräajan, jonka on vastattava poikkeuslupan tarkoitusta.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaan poikkeuslupan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettun

poikkeuslupan nojalla tapahtuneen riistaeläimen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeuslupan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n 2 momentin mukaan on ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja tai poikkeuslupan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 41 a §:n 3 momentissa tarkoitetun poikkeuslupan päämäärästä ja alueesta, jota päämäärä koskee, sekä poikkeuksen kohteena olevan lajin suotuisan suojelutason viitearvosta. Metsästysvuodelle 2026–2027 edellä tarkoitettua Suomen riistakeskuksen toimivaltaa rajoittavaa maa- ja metsätalousministeriön asetusta ei ole annettu. Näin ollen Suomen riistakeskus voi myöntää mm. luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisia poikkeuslupia. Tapauskohtaisesti on kuitenkin harkittava ennen päätöksen tekemistä, onko muuta tyydyttävää ratkaisua ja haittaako metsästys suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai saavuttamista.

Metsästyslain 30 §:n mukaan karhun poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan ja varajohtajien nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle tai Suomen riistakeskukselle, läsnäolosta metsästystapahtumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä. Edellä tarkoitetuista asetuksentasoisista asioista on tarkemmat säännökset karhua koskien metsästysasetuksen (666/1993) 23 §:ssä.

Lain noudattamisen valvonnasta säädetään metsästyslain 88 §:ssä ja valvontaviranomaisen tarkastusoikeudesta 89 §:ssä.

Karhukannan hoitosuunnitelma

Maa- ja metsätalousministeriö on linjannut karhukannan hoitoa Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa (Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2025:17), joka on vahvistettu päätöksellä (VN/9336/2025-MMM-46) 4.7.2025. Päätöksen mukaan: ”Suomen karhukannan hoitosuunnitelman päätavoitteina on säilyttää karhukanta suotuisalla suojelutasolla ja ottaa samalla karhukannan hoidossa huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaatimukset ja vaikutukset sekä alueelliset erityispiirteet. Tavoitteena on myös ylläpitää karhukannan ihmisarkuutta. Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa kuvataan ne toimet, joita maa- ja metsätalousministeriö ja sen alainen hallinto toteuttavat karhukannan hoitamiseksi niin, että voidaan mahdollisimman hyvin sovittaa yhteen yhtäältä karhujen elinalueilla asuvien ja toimivien kansalaisten tarpeet sekä

toisaalta karhukannan suojelun tarpeet. Suunnitelmalla vastataan Suomea koskeviin kansainvälisiin velvoitteisiin.”

Hoitosuunnitelman osiossa 2.2.1 kuvataan karhukannan kannanhoitoalueet tavoitteineen ja toimenpiteineen ja osiossa 2.2.2 kannanhoidollisen metsästyksen perusteet. Lisäksi hoitosuunnitelmassa asetetaan karhukannan suotuisan suojelutason viitearvoksi 1400 karhua.

Hylkäävän päätöksen perustelut

Suotuisa suojelun taso

Unionin tuomioistuin on yhdistetyissä asioissa C-473/19 ja C-474/19, Föreningen Skydda Skogen ym., antamassaan tuomiossa muistuttanut, että luontodirektiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden Euroopassa olevalla alueella ja että luontodirektiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan tätä varten toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen (64 kohta). Tuomion mukaan mainituista tavoitteista seuraa, että luontodirektiivin suotuisan suojelun tason saavuttaneita lajeja on suojeltava kaikelta tämän tason heikentämiseltä, koska luontodirektiivin tarkoituksena on myös suotuisan suojelun tason säilyttäminen (65 kohta).

Suomen 2025 EU:n komissiolle toimittamassa kansallisessa luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa lajiarvioinnissa vuosilta 2019–2024 karhu arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokokonsa perusteella olevan suotuisan suojelun tasolla. Myös edellisissä arvioinneissa ajanjaksoilla 2001–2006, 2007–2012 ja 2013–2018 karhu oli suotuisalla suojelun tasolla. Karhukanta onkin kolminkertaistunut ensimmäisen ja neljännen raportointikauden välillä. Karhu ei ole myöskään uhanalainen laji Suomessa ns. punaisen kirjan IUCN-luokittelun mukaisesti (Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019).

Lisäksi Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa on linjattu, että karhukannan suotuisan suojelutason viitearvo komission luontodirektiivin 17 artiklan tulkintaohjeen mukaisesti vertailuperusteisella tavalla määritettynä on 1400 yksilöä.

Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän karhukanta-arvion mukaan (Karhukannan kehitys ja tila Suomessa vuonna 2025) karhujen lukumääräksi koko maassa ennen vuoden 2026 metsästyskautta ennustetaan 2201–2962 yksilöä (todennäköinen lukumäärä 2536 karhua). Ennuste huomioi edellisen metsästyskauden tunnetun kuolleisuuden sekä arvion pentutuotosta ja tuntemattomasta kuolleisuudesta. Ennuste sisältää kaikenikäiset karhut, myös keväällä 2026 syntyneet pennut. Syksyllä 2025 koko maan karhukanta oli 2181–2790 karhua (90 % todennäköisyysväli).

Luonnonvarakeskus on mallintanut tieteellisesti kestäväen verotuksen tason (14 %), jonka mukaan tunnettu kuolleisuus, jolla karhukanta pysyisi vuosina 2026–2031 vakaana, on 380 karhun tunnettu kuolleisuus vuonna 2026.

Hakemusalue sijaitsee itäisellä (Kaavi) ja keskisellä (Juankoski)

kannanhoitoalueella Suomen riistakeskus Pohjois-Savon toiminta-alueella. Luonnonvarakeskuksen tekemän uusimman karhukanta-arvion mukaan itäisen kannanhoitoalueen karhukanta oli 1000–1431 yksilöä (29,9 yksilöä/1000 km²) syksyllä 2025. Keskisellä kannanhoitoalueella karhukanta oli 573–872 yksilöä (10,3 yksilöä/1000 km²) ja läntisellä kannanhoitoalueella 211–352 yksilöä (5,4 yksilöä/1000 km²).

Tämän poikkeuslupapäätöksen suotuisan suojelun tason tarkastelussa perusteena ovat hakemusalueen ja koko Suomen karhukannasta käytettävissä olevat Luonnonvarakeskuksen antamat tiedot, Suomen riistakeskuksen hakemuksen käsittelyn yhteydessä selvittämät tiedot ja Luonnonvarakeskuksen poronhoitoalueen ulkopuolista Suomea koskeva mallinnus karhun verotustasoista, joita on verrattu kaikilla poikkeuslupapäätöksillä pyydettyväksi sallittujen yksilöiden enimmäismäärään. Koska tämä päätös on kielteinen, päätöksellä ei ole vaarantavaa vaikutusta karhukannan suotuisaan suojelun tasoon millään unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisussa C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, kuvatuilla mittakaavatasoilla. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että vaikka päätös olisi ollut myönteinenkin haetuissa rajoissa, sillä ei olisi ollut vaarantavaa vaikutusta karhukannan suotuisaan suojelun tasoon millään unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisussa C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, kuvatuilla mittakaavatasoilla.

Pyynnin päämäärä

Unionin tuomioistuin on antanut 10.10.2019 ennakkoratkaisun, joka koski luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen poikkeuslupan myöntämisen edellytyksiä suden kannanhoidolliseen metsästykseen (asia C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola). Vaikka edellä mainittu ennakkoratkaisu koski epäsuotuisalla suojelun tasolla olevan suden kannanhoidollista metsästystä, ennakkoratkaisuun sisältyy myös yleisiä kannanottoja luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisten poikkeamisedellytysten tulkinnasta. Mainitun alakohdan mukaisia poikkeamisedellytyksiä tulee tulkita yhdenmukaisesti siitä riippumatta, mitä luontodirektiivin liitteen IV a kohdassa mainittua lajia poikkeaminen koskee. Tämä käy ilmi myös komission luontodirektiivin soveltamista koskevasta vuoden 2021 ohjekirjasta eli tulkintaohjeesta.

Unionin tuomioistuin katsoi asiassa C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, antamassaan ennakkoratkaisussa, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että päämäärät, joihin poikkeuksella pyritään, on tuotava siitä tehtävässä päätöksessä esiin selvästi ja täsmällisesti ja tuettava perusteluin (ks. tuomion kohta 41). Tuomioistuimen mukaan 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaa onkin tulkittava siten, että se on esteenä sellaisten päätösten tekemiselle, joilla myönnetään lupa poiketa tahallisen tappamisen kiellosta, jos tällaisten poikkeuslupien päämäärää ei ole tuettu selvin ja täsmällisin perusteluin ja jos kansallinen viranomainen ei kykene täsmällisten tieteellisten tietojen perusteella osoittamaan, että poikkeusluvalla kyetään saavuttamaan tämä päämäärä.

Korkein hallinto-oikeus viittaa ilveksen kannanhoidollista metsästystä koskevassa ennakkopäätöksessään KHO 2022:48 edellä mainittuun unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuun asiassa C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, ja toteaa, että pelkästään asetuksen tai

kansallisen hoitosuunnitelman yleisten tavoitteiden toteuttaminen ei ole yksinään riittävä peruste poikkeusluvan myöntämiselle, ellei poikkeusluvasta samalla ilmene selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä kyseisellä alueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä. Lisäksi korkein hallinto-oikeus toteaa karhua koskevassa enakkopäätöksessään (KHO 2026:36, kohta 55), ettei metsästyslainsäädännön muutoksilla ja hyväksytyllä karhun kannanhoitosuunnitelmalla itsessään ole välitöntä merkitystä sen arvioimiseksi, voidaanko poikkeusluvan myöntämistä yksittäisessä tapauksessa pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan sekä sitä koskevan oikeuskäytännön mukaisena. Edellä olevan lisäksi korkein hallinto-oikeus katsoi samaisen enakkopäätöksen kohdassa 57, ettei päämääriä, joihin poikkeusluvalla pyritään, voida lupapäätöksessä esittää viittaamalla yleistasoiseen vaikkakin soveltamisalaltaan maantieteellisesti rajattuun sääntelyyn tai kannanhoitosuunnitelmaan, vaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan päämäärät tulee tuoda yksittäisen poikkeusluvan osalta esiin selvästi ja täsmällisesti niin, että poikkeusta voidaan soveltaa tapauskohtaisesti alueella, jolle lupa on tarkoitus myöntää.

Korkein hallinto-oikeus toteaa lisäksi enakkopäätöksessä KHO 2022:48, että luontodirektiivin tiukasti suojeltavaan lajiin kohdistuva kannanhoidollinen metsästys ei sellaisenaan voi olla luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja sen myötä myöskään metsästyslain 41 a §:n 3 momentin soveltamisen edellytyksenä oleva päämäärä ilman, että metsästyksellä pyritään samalla johonkin luontodirektiivin mukaiseen hyväksyttävään päämäärään, joka kuuluu 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan alaan. Sillä seikalla, että metsästyksellä ei käytännössä olisi haitallista vaikutusta kysymyksessä olevan lajin, kuten esimerkiksi karhun suojelun tasoon, ei ole tässä suhteessa merkitystä. Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan poikkeusluvalla sallittu kannanhoidollinen metsästys voi sinänsä kuitenkin olla keino luontodirektiivin mukaisen hyväksyttävän päämäärän saavuttamiseksi.

Hakemusalue kuuluu karhukannan hoitosuunnitelmassa kuvattuihin itäiseen ja keskiseen kannanhoitoalueeseen. Hakija on esittänyt tavoitelluksi päämääräksi karhukannan paikallisesta tihentymästä johtuvien ihmisten ja karhujen välisten vaarallisten kohtaamisten sekä kotieläin- ja maatalousvahinkojen ennaltaehkäisyyn hakemusalueella. Suomen riistakeskus katsoo, että hakijan esittämä päämäärä on kokonaisuutena arvioiden sellainen, että se täyttää luontodirektiivin sekä unionin tuomioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännön asettamat vaatimukset, koska päämääränä on vähentää ennakolta turvallisuusuhka- ja omaisuusvahinkotapausten todennäköisyyttä (= ihmisten ja karhujen välisten kohtaamisten ennaltaehkäisy) harventamalla kasvanutta karhukantaa sekä rajoittamalla kannan kasvua ja tihentymien muodostumista hakemusalueella.

Komission luontodirektiivin soveltamista koskevan ohjeasiakirjan mukaan poikkeus luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla voidaan myöntää vain, jos on olemassa erityinen ongelma tai tilanne, johon on puututtava. Ohjekohtaan nojaten korkein hallinto-oikeus toteaa enakkopäätöksissä KHO 2023:99 ja KHO 2023:100, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan perustuvaa poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa vain konkreettisesti ja tapauskohtaisesti ja vain, jos on olemassa erityinen ongelma tai tilanne, johon on puututtava.

Lisäksi korkein hallinto-oikeus toteaa ennakkopäätöksissä KHO 2023:99 ja KHO 2023:100, että päämäärän hyväksyttävyyttä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon kyseiseen lajiin liittyvät erityispiirteet. Esimerkiksi karhun osalta kannanhoidon tulisi liittyä aluekohtaisiin, karhukannan liiallisesta kasvusta aiheutuviin konkreettisiin vaikutuksiin ja ongelmiin. Lisäksi korkein hallinto-oikeus toteaa, että poikkeusluvan perusteena tulee olla riittävä selvitys mainituista vaikutuksista nimenomaan poikkeuslupahakemusta koskevalta alueelta.

Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus on tarkastellut hakemusalueelta karhujen aiheuttamia vaikutuksia ja ongelmia tutkiakseen ihmistoiminnalle aiheutuvia haittoja ja vahinkoja hakemukselle asetettuun päämäärään peilaten. Hakemusalueelta on raportoitu riistavahinkorekisterin mukaan karhujen pihakäyntejä seuraavasti: 3 kpl vuonna 2023, 22 kpl vuonna 2024, 27 kpl vuonna 2025 ja tänä vuonna 23.6.2026 mennessä 32 kpl. Kotieläin- ja maatalousvahinkoja, joista olisi maksettu korvauksia, on raportoitu seuraavasti: vuonna 2023 2704 eurolla, vuonna 2024 7546,40 eurolla, vuonna 2025 17516,50 eurolla ja tänä vuonna 23.6.2026 mennessä 2407,61 eurolla. Hakemusalueella alueella ei ole ollut karhuun liittyviä suurriistavirka-aputehtäviä ajalla 1.1.2023-23.6.2026. Petoyhdyshenkilöt ovat tallentaneet hakemusalueelta karhun näköhavaintoja vuonna 2023 21 kpl, vuonna 2024 24 kpl, vuonna 2025 69 kpl ja tänä vuonna 23.6.2026 mennessä 34 kpl. Karhun pentuehavaintoja on hakemusalueelta tallennettu vuonna 2023 9, vuonna 2024 4, vuonna 2025 25 ja tänä vuonna 23.6.2026 mennessä 2 kpl.

Suomen riistakeskus toteaa, että hakemusalueesta on viime vuosina liikkunut ihmistoiminnan läheisyyteen viehtyneitä sekä kotieläin- ja maatalousvahinkoja aiheuttavia karhuja. Nämä yksittäiset karhuyksilöt ovat vaikuttaneet merkittävästi edellä esitettyjen tilastotietojen syntyyn. Näin ollen tässä kyseisessä tapauksessa ei voida tehdä suoraa johtopäätöstä karhukannan tiheyden kasvusta johtuvista ongelmista, vaan ongelmat ovat pitkälti aiheutuneet yksittäisten karhuyksilöiden käytöksestä. Lisäksi tilastoista ei ole pääteltävissä, että häiriökäyttäytymisen oppineita karhuja olisi hakemusalueella erityisen runsaasti ja siten pääteltävissä, että alueella olisi sellainen karhukannan tihentymisestä aiheutunut ongelma tai tilanne, johon olisi tällä hetkellä puututtava kannanhoidollisella metsästyksellä.

Korkein hallinto-oikeus katsoi ennakkopäätöksessä (KHO 2026:36), että ongelmat johtuivat alueellisen karhukannan tihentymisestä. Hakemusalueella asian selvityksen perusteella havaitut tilanteet liittyvät yksittäisiin ihmisasutuksen läheisyydessä liikkuneisiin karhuihin tai vahinkoja aiheuttaneisiin karhuihin. Siten asiassa ei ole osoitettu, että hakemuksessa osoitettu päämäärä edellyttäisi vielä tässä vaiheessa kannanhoidollista metsästystä. Asutuksen läheisyydessä liikkuviin yksittäisiin karhuihin voidaan muuna tyydyttävänä ratkaisuna puuttua ensi vaiheessa SRVA-toiminnan kautta karkottamisella tai karkotusten tuottamatta tulosta lopettamalla eläin tai eläimet. Lisäksi hakemusalueella todettuihin suhteellisen runsaisiin kotieläin- ja maatalousvahinkoihin voitaisiin puuttua täsmällisemmin vahinkoperusteisella poikkeusluvalla.

Edellä olevan perusteella hakemusalueella ei ole osoitettavissa turvallisuusuhkatilanteita, SRVA-tehtäviä tai muita ongelmia siinä määrin kuin korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksessä (KHO 2026:36), jossa oikeus hyväksyi poikkeusluvan. Edellä mainitussa ennakkopäätöksessä

poikkeusluvan hyväksyttävyyttä tuki erityisesti se, että alueella oli osoitettu karhujen toistuvaa esiintymistä pihapiireissä, karhujen ja ihmisten kohtaamisten lisääntymistä sekä SRVA-tilanteita. Ratkaisun keskeiset perusteet liittyivät vahvasti ihmisten turvallisuuteen, eivät pelkästään taloudellisiin vahinkoihin.

Täten Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan hakemusalueella ei voida katsoa olevan, eikä hakija ole hakemuksessaan osoittanut vallitsevan sellaista asetetun päämäärän edellyttämää karhukannasta aiheutuvaa tilannetta tai ongelmaa, joka aiheuttaisi kohtuuttomia vahinkoja ja haittoja ihmistoiminnalle. Myöskään esitettyjä ja selvitettyjä vahinkoja ja tilanteita ei voida pitää sellaisina, että ne itsessään ylittäisivät päämäärän edellyttämällä tavalla kohtuullisen tason. Suomen riistakeskus katsoo, että hakemusalueella ei ole siten havaittavissa korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännön mukaista erityistä ongelmaa tai tilannetta, johon olisi puututtava luontodirektiivin 16 artiklan 1 momentin e alakohtaan perustuvalla poikkeusluvalla. Näin ollen poikkeuslupaa ei voida myöntää.

Edellä olevan takia Suomen riistakeskus ei myöskään katso tarpeelliseksi tarkastella enää erikseen muuta tyydyttävää ratkaisua taikka tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti kriteerien täyttymistä.

Loppuyhteenveto

Hakijalle ei myönnetä metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa karhun tappamiseen. Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdasta ilmenevän päätöksen edellä mainituilla perusteilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset.

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita:

metsästyslain (615/1993) 2 §, 30 §, 37 §:n 3 momentti, 38 b §:n 2 momentti, 41 §:n 1, 3, 4 ja 5 momentti, 41 a §:n 1 ja 3 momentti, 88 §, 89 § ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 4 momentti ja 31 §:n 2 momentti, metsästysasetuksen (666/1993) 23 §, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 4 §:n 1 ja 4 momentti, 5 §:n 3 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b § ja Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2026 ja 2027 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1218/2025) 1 §:n 1 momentin 9 kohta

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määrittämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Matti Kervinen 0294312234 matti.kervinen@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS
Julkiset hallintotehtävät

Sauli Härkönen
Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Matti Kervinen
riistapäällikkö

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:

KAAVIN RIISTANHOITOYHDISTYS
JUANKOSKEN RIISTANHOITOYHDISTYS
ITÄ-SUOMEN POLIISILAITOS
METSÄHALLITUS ERÄVALVONTA
POHJOIS-SAVON LUONNONSUOJELUPIIRI
LUONNONSUOJELUYHDISTYS TAPIOLA POHJOIS-SAVO-KAINUU
RY

MAKSU

Käsittelymaksu 200.00 EUR

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- vaatimusten perustelut,
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot. Hallintotuomioistuimelle on ilmoitettava myös valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallintotuomioistuimen sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle,
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä.

Valituksen tekeminen ja valitusajaksi

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä,
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä,
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta,
- jos päätös on luovutettu tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle, tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta,
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valitus toimitetaan ensisijaisesti sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle myös postitse, sähköpostitse tai tuomalla valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon. Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan kuitenkin saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajaksi jatkuu kuitenkin vielä seuraavaan arkipäivään klo 16.15 saakka.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä voidaan periä oikeudenkäyntimaksu. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksut/hallinto-oikeudessa.html>.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, Minna Canthin katu 64, Kuopio
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42502 Faksi: 029 56 42501

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2026 ja 2027 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1218/2025) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.